

Posudek na bakalářskou práci Marty Píchové *Emigrace kulturních elit z vichistické Francie*

V předložené práci autorka sleduje osudy skupiny migrantů různých profesí a národností, které vybrala americká *Emergency Rescue Committee* (ERC) jako záchrany hodné osobnosti (dle M. Píchové příslušníky „kulturní elity“) a podporovala je finančně i logisticky v jejich úsilí opustit v období 1940-1942 nebezpečnou půdu vichistické Francie. Ve třech kapitolách autorka nejprve ze široka představuje příčiny a průběh migračních vln po nástupu Hitlera k moci v Německu v roce 1933. Ve stěžejních partiích (kapitola 2 a 3) pak sleduje osudy migrantů v poražené Francii: představuje jednak postoj administrativy k uprchlíkům (nejdříve republikánské a pak pétainovské), ale zaměřuje se zejména na jejich vnímání obtížné každodenní reality – zde vychází především z jejich svědectví. V kapitole 3 pak zachycuje jejich úspěšné i neúspěšné pokusy opustit Francouzský stát. Podrobněji popisuje tři hlavní únikové trasy (přes moře, přes Pyreneje a přes Alpy).

Podstatou autorčina přístupu je sledování příběhů migrantů – výstupem je tedy nevyhnutelně popisná studie, ovšem vcelku zajímavě podaná a dobře napsaná, s velkou empatií a se smyslem pro dramatickou zápletku. Autorčiny pokusy o hlubší konceptualizaci problematiky této skupiny migrantů ovšem vyznávají spíše neobratně. M. Píchovou sveřepě používaný velmi obecný termín „kulturní elita“ (někdy opravdu legračně jako např. na straně 39, kde konstatuje, že „s vypuknutím druhé světové války začala kulturní elita prchat směrem na jih“) není sledované problematice adekvátně přizpůsobený. V úvodu autorka správně uvádí, že v jejím případě jde o velmi heterogenní skupinu konstruovanou v podstatě arbitrárně americkými angažovanými intelektuály a mecenáši na základě osobních známostí a doporučení (str. 7-9). Stálo by tedy za to zamyslet se nad vhodností používané definice elity, resp. doplnit ji o zásadní rozměr zohledňující sociální kapitál známostí a více či méně mocných přímluvců, díky němuž se lidé z různých koutů Evropy (ve většině případů židovského původu) mohli dostat na „první“ nebo doplněný „druhý“ seznam ERC, který dával šanci na přežití.

Na škodu jsou občasné podivnosti jako zmínka o „svobodném“ Portugalsku (str. 34) nebo autorčino problematické užívání pojmu ideologie (str. 11, 15). M. Píchová se nevyvarovala ani několika překlepů a hrubých gramatických chyb (str. 24, 27).

Práce ovšem přes zmíněné nedostatky splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm **velmi dobře**.

Praha, 13. června 2012

PhDr. Ondřej Matějka